

รูปแบบการพัฒนานักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลาง
เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

MODEL FOR PREPARING RAJABHAT UNIVERSITY STUDENTS DEVELOPMENT
IN THE CENTRAL REGION FOR THE ASEAN COMMUNITY

ฐิติพร พิชญกุล และคณะ³
Thitiporn Pichayakul and Research Team³

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี
E-mail: thitiporn@vru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ 1) พัฒนารูปแบบการพัฒนานักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลางเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และ 2) ศึกษาประสิทธิผลของการใช้รูปแบบการพัฒนานักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลาง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการกำหนดนโยบาย ด้านการบริหารงานพัฒนานักศึกษาระดับมหาวิทยาลัย และด้านการปฏิบัติกิจกรรมพัฒนานักศึกษา จำนวน 53 คน และนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลาง 5 มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยละ 50 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 250 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม แผนการจัดกิจกรรม และแบบประเมินผลวิธีดำเนินการวิจัย มี 4 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ระยะที่ 2 ศึกษาสภาพการพัฒนานักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลาง ระยะที่ 3 จัดทำร่างรูปแบบการพัฒนานักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลางเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และระยะที่ 4 พัฒนารูปแบบการพัฒนานักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลางเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และวิเคราะห์ประสิทธิผลของรูปแบบการพัฒนานักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลางเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ผลการวิจัยพบว่า

1. รูปแบบการพัฒนานักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลางเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย หลักการ ขั้นตอน และกระบวนการ ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์ในการดำเนินงานการพัฒนานักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลางเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ดังนี้

1) หลักการ ได้แก่ หลักการด้านนโยบายการพัฒนานักศึกษา 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านที่ 1 ส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม ด้านที่ 2 บำเพ็ญประโยชน์หรือรักษาสีงแวดล้อม ด้านที่ 3 กีฬาหรือการส่งเสริมสุขภาพ ด้านที่ 4 คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ (กำหนดโดยมหาวิทยาลัย) ด้านที่ 5 ส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรม และหลักการด้านแนวปฏิบัติการพัฒนาทักษะและคุณลักษณะให้

นักศึกษาที่มีความพร้อมใน 3 ด้าน คือ ความพร้อมด้านความรู้ ความพร้อมด้านทักษะกระบวนการ และความพร้อมด้านเจตคติ

2) ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนในการปฏิบัติตามรูปแบบการพัฒนาการศึกษาเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนมี 4 ขั้นตอน คือ ขั้นการแสวงหาความรู้ ขั้นสร้างความตระหนัก ขั้นก่อเกิดค่านิยม และขั้นหลอมรวม เปลี่ยนแปลงตนสู่การเป็นพลเมืองอาเซียน

3) กระบวนการ จะแสดงถึงวิธีการในการดำเนินการของแต่ละขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นการแสวงหาความรู้ มีกระบวนการดำเนินการ 5 ระยะ คือ การคิดร่วมกัน การทำงานร่วมกัน การแก้ปัญหาาร่วมกัน การขับเคลื่อนร่วมกัน และการเรียนรู้ร่วมกัน

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นสร้างความตระหนัก มีกระบวนการดำเนินการ 3 ด้าน คือ กระตุ้นการคิดโดยใช้คำถาม ตระหนัก จากการมองเห็นความสำคัญร่วมกัน และปฏิบัติได้ด้วยตนเอง อย่างมีเหตุผล ในสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นก่อเกิดค่านิยม มีกระบวนการดำเนินการ 3 ด้าน คือ ค่านิยมส่วนบุคคล ค่านิยมกลุ่ม ค่านิยมทางสังคมหรือชุมชน

ขั้นตอนที่ 4 ขั้นหลอมรวม เปลี่ยนแปลงตนสู่การเป็นพลเมืองอาเซียน มีกระบวนการดำเนินการเพื่อการสะท้อนคิดพิจารณาตน ซึ่งเป็นการดำเนินการสุดท้ายที่เกิดจากการผสมผสานกระบวนการทุกขั้นตอน หลอมรวมความรู้ ทักษะ เจตคติ เพื่อการเปลี่ยนแปลงตนสู่ประชาคมอาเซียน

2. ผลการวิเคราะห์ประสิทธิผลของการใช้รูปแบบการพัฒนาการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลางเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาประสิทธิผลรายด้าน พบว่า ด้านทักษะกระบวนการอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านความรู้ ด้านเจตคติ และด้านการเปลี่ยนแปลงตนสู่ประชาคมอาเซียนอยู่ระดับมากตามลำดับ ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่า ตัวแปรแฝง คือ ทักษะและเจตคติของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มภาคกลางเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 7 ลักษณะตัวบ่งชี้ คือ ความรู้ ความเข้าใจ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ ทักษะการพัฒนาตน ทักษะการเป็นพลเมือง ความภาคภูมิใจในความเป็นไทยและความเป็นอาเซียน การยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรม จิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดีมาก พิจารณาจาก ค่าไค-สแควร์ (χ^2 - test) เท่ากับ 13.58 ค่าองศาอิสระ (Degrees of Freedom: df) เท่ากับ 8 ระดับความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ 0.093 ค่าดัชนีเปรียบเทียบความกลืน (Comparative Fit Index : CFI) เท่ากับ 0.998 ค่าดัชนีวัดความกลมกลืน (Goodness of Fit Index : GFI) และค่าดัชนีวัดความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (Adjust Goodness of Fit Index: AGFI) มีค่าเท่ากับ 0.992 และ 0.973 ค่ารากของเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (Root Mean Square Error of Approximation: RMSEA) มีค่าเท่ากับ 0.037 ส่วนค่ามาตรฐานรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อน (Standardized Root Mean Square Residual: SRMR) มีค่าเท่ากับ 0.013 จากข้อมูลข้างต้น จะเห็นได้ว่าค่า $\chi^2/df < 2$ โดยมีค่าเท่ากับ 1.697 และค่า p มากกว่า 0.05 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าโมเดลสมมติฐานมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และมีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.843, 0.832, 0.929, 0.758, 0.804, 0.738, และ 0.316 เรียงตามลำดับ โดยทักษะการเป็นพลเมือง (POPU) มีน้ำหนักมากที่สุด คือ 0.929 และมีความแปรผันร่วมกับทักษะและเจตคติของนักศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลางเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (CFA) ร้อยละ 86.20 ($R^2 = 0.862$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ

รูปแบบ การพัฒนานักศึกษา ประชาคมอาเซียน

ABSTRACT

This research aimed to 1) develop models of student development for Rajabhat Universities in the central region to prepare for ASEAN Community, and 2) to study effectiveness of the models used for developing students at Rajabhat Universities in the central region. There were 2 groups of the samples. The 50 experts who formulated the policy, the administrators of student and incharge of student development activities. The samples were 250 students of 5 Rajabhat Universities in the central region (each for 50 students). The research instruments are interview, questionnaires, plan for implementing of develop the students and evaluation form. The procedure of research. Phase 1 to review iterative. Phase 2 to study the student development affairs of Rajabhat University in the central region-about preparing for ASEAN Community. Phase 3 Draft the “Module of Student Development for Rajabhat University in the Central Region to prepare for ASEAN Community”. Phase 4 Develop the “Models of student Development for Rajabhat University in the Central Region to prepare for ASEAN Community” and analyze the effectiveness of the models.

The results showed that:

1. The results showed that there were four procedures in the student development model for Rajabhat Universities in the central Regions the principles and processes involved in the development of students in Central Rajabhat University to support the entry into the ASEAN Community.

1) Principles of Principles of Student Development Policy. Part 1 promotes morality and ethics. Part 2 Caring for the environment or protecting the environment. Part 3 Sports or Health Promotion Part 4 desirable graduate features. (Determined by the university) Part 5 Art and Culture Promotion and the principles of practice, skills development and features to students are ready in three aspects: the availability of knowledge. Process skills and attitudes.

2) Steps to follow the student development model for entry into the ASEAN community 4 steps: is seeking knowledge, raise awareness, establishing values, self-combining and changing towards ASEAN Citizenship.

3) The process will show how to perform each step.

Step 1: Seeking Knowledge there are five stages of implementation. Phase 1: of Common Thinking. Phase 2: Collaboration. Phase 3: Common Problem Solving. Phase 4: Drive together. and Phase 5: Learning together.

Step 2: Raise awareness there are 3 processes. Side 1: stimulates thinking by using questions. Side 2: realizes the importance of common vision. And Side 3: Can be done manually. With reasonable in a changing situation.

Step 3: Establishing Values There are 3 processes. Side 1: Personal Values. Side 2: values group. Side 3: Social or community values.

Step 4: Self-Combining and Changing towards ASEAN Citizenship There is a process for reflection. This is the final step that results from the integration of all processes. Integrate knowledge, skills, and attitudes towards change in the ASEAN community.

2. The effectiveness of module of student development for Rajabhat University in the central region to prepare for ASEAN Community found that overall were at high level. For effectiveness of each aspect found that process skills at the highest level, knowledge, attitudes and self-combining and changing towards ASEAN citizenship at high level respectively. The results from Confirmatory Factor Analysis influencing skills and affective domains of the students of Rajabhat Universities in the central region for the ASEAN Community showed that there were seven observable factors: Knowledge Understanding and Applicability (KNOWL), Self-development Skills (DELOPEM), Citizenship Skills (POPU), Pride of Thai Identity and ASEAN Uniqueness (PROUD), Acceptance of Cultural Diversity (CULTURE), Environmental Awareness (SURROUND), and Living in Peace (PEACE). The validation of the goodness of fitted of the model was at the 'Excellent' level and yielded a Chi-square (χ^2 -test) of 13.58, at the Degrees of Freedom (df) of 8, the probability at 0.093. The Goodness of Fit Index and the Adjust Goodness of Fit Index were at 0.992 and 0.973 respectively. The Root Mean Square Error of Approximation was at 0.037 and the Standardized Root Mean Square Residual was at 0.013. From the above data shown, it revealed that (χ^2 -test) < 2 was at 1.697 and p was higher than .05. The resulted showed that the variables in the proposed model were consistent with the empirical data. In terms of the skills and affective domains of the students of Rajabhat Universities in the central region for the ASEAN Community, the seven observable factors: Knowledge Understanding and Applicability (KNOWL), Self-development Skills (DELOPEM), Citizenship Skills (POPU), Pride of Thai Identity and ASEAN Uniqueness (PROUD), Acceptance of Cultural Diversity (CULTURE), Environmental Awareness (SURROUND), and Living in Peace (PEACE) had the factor loading at 0.843, 0.832, 0.929, 0.758, 0.804, 0.738, and 0.316 respectively. Moreover, the Citizenship Skills (POPU) had the highest factor loading at 0.929 and the covariation with the skills

and affective domains of the students of Rajabhat Universities in the central region for the ASEAN Community at 86.20 ($R^2 = 0.862$) significantly at .05 level.

Keywords

Model, Students Development, ASEAN Community

ความสำคัญของปัญหา

นับตั้งแต่สมาคมประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (The Association for Southeast Asian Nations) หรืออาเซียน (ASEAN) ก่อตั้งโดยปฏิญญากรุงเทพ (Bangkok Declaration) เมื่อ พ.ศ. 2510 มาจนกระทั่งปัจจุบันอาเซียนมีสมาชิกรวม 10 ประเทศ ได้แก่ ไทย สิงคโปร์ มาเลเซีย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ บรูไน เวียดนาม ลาว พม่า และกัมพูชา ประเทศไทยเป็นหนึ่งในสมาชิกก่อตั้งอาเซียน ร่วมผลักดันให้เกิดการสร้างประชาคมอาเซียนภายในปี 2558 ที่เน้นการปฏิบัติและเชื่อมโยงเพื่อผลประโยชน์ของประชาชนในภูมิภาค สร้างความร่วมมือ ความเข้มแข็งทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การเมือง และความมั่นคง การกำหนดการก้าวไปสู่ประชาคมอาเซียนจึงเป็นวาระแห่งชาติ เพราะจากการรวมกลุ่มของประชาคมอาเซียนจะส่งผลกระทบต่อประเทศไทยทางด้านต่าง ๆ โดยจะเกิดการเปลี่ยนแปลงและผลกระทบต่อประเทศไทย และคาดว่าในอนาคตประเทศไทยจะไม่ขาดแรงงานที่ไร้ฝีมือเพราะแรงงานจะเคลื่อนย้ายเสรี เกิดความร่วมมือกันระหว่างธนาคารในประเทศและต่างประเทศเพื่อสร้างระบบการชำระเงินที่มีคุณภาพ การที่ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางของประชาคมอาเซียน เป็นศูนย์กลางการคมนาคมจึงทำให้มีการจัดการประชุมต่าง ๆ การแสดงนิทรรศการ ศูนย์กระจายสินค้า จึงจำเป็นต้องมีการเตรียมความพร้อมในการผลิตกำลังคนซึ่งถือเป็นหัวใจในการพัฒนาประเทศ โดยการหาแนวทางและมาตรการในการเตรียมความพร้อมด้านการจัดการศึกษาและพัฒนาคนให้เหมาะสม เพื่อยกระดับศักยภาพในการแข่งขันและเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (กรมประชาสัมพันธ์, 2554; สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ, 2555) สำนักเลขาธิการอาเซียนและองค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ Southeast Asian Ministers of Education Organization (SEAMEO) ได้จัดทำแผนปฏิบัติการทางการศึกษา 5 ปี (Work Plan on Education 2011-2015: WPE) ซึ่งแผนให้ความสำคัญ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความตระหนักเรื่องอาเซียน ด้านการเสริมสร้างอัตลักษณ์ของอาเซียน ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษาในอาเซียน และด้านการส่งเสริมความแข็งแกร่งของเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน โดยกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายไปสู่การสร้างประชาคมอาเซียน ได้แก่ การเผยแพร่ความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และเจตคติที่ดีเกี่ยวกับอาเซียน เพื่อสร้างความตระหนักและเตรียมความพร้อมของครู ณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน นักศึกษา และประชาชน เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ภายในปี 2558 (สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา, 2554) เพื่อให้การร่วมมือของอาเซียนเข้มแข็งขึ้น มีการจัดตั้ง ASEAN Committee on Education (ASCOE) เป็นกลไกการบริหารความร่วมมืออาเซียน ด้านการศึกษา ความสำคัญของการศึกษาในการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนปรากฏเป็นรูปธรรมอย่างชัดเจนในปฏิญญาวาดด้วยแผนงานสำหรับประชาคมอาเซียน ที่ได้เน้นย้ำความสำคัญของการศึกษาซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการนำอาเซียนบรรลุวิสัยทัศน์อาเซียน โดยกล่าวถึงความสำคัญของการพัฒนา

ทรัพยากรมนุษย์ในด้านต่าง ๆ ทางการศึกษา การเรียนรู้ตลอดชีวิต การเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศ การวิจัย ด้วยการจัดการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ การปรับปรุงคุณภาพทางการศึกษา ความร่วมมือในการเปิดเสรีด้านการศึกษาและการยกระดับคุณภาพการศึกษา เพื่อก้าวสู่การเป็นประชาคมที่มีความมั่นคงทั้งทางด้านเศรษฐกิจและการเมืองต่อไป (พินิติ รัตนานุกูล, 2554) กระทรวงศึกษาธิการ (2555) จึงได้กำหนดคุณลักษณะของเยาวชนไทยในประชาคมอาเซียนมี 3 ลักษณะได้แก่ 1) ด้านความรู้ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับประเทศในอาเซียน ด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม และความรู้เกี่ยวกับกฎบัตรอาเซียน 2) ด้านทักษะ/กระบวนการ ได้แก่ ทักษะพื้นฐาน ทักษะพลเมืองและความรับผิดชอบทางสังคม ทักษะการเรียนรู้และพัฒนาตน 3) ด้านเจตคติ ได้แก่ ความภูมิใจในการเป็นไทย/ความเป็นอาเซียน การร่วมรับผิดชอบต่อประชาคมอาเซียน ความตระหนัก ในความเป็นอาเซียน การยอมรับความแตกต่างในการนับถือศาสนา การยึดมั่นตามหลักธรรมาภิบาล สันติวิธี/สันติธรรม และการดำเนินชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนั้น การศึกษาระดับอุดมศึกษาจึงควรมีการปรับตัวและการเตรียมความพร้อม โดยเฉพาะการเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน นักศึกษาจะต้องเรียนรู้ ปรับตัว และเตรียมการในหลาย ๆ ด้าน ควรมีความสนใจและตระหนักถึงผลที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากการรวมตัวของประเทศต่าง ๆ สู่ประชาคมอาเซียน ปรับทัศนคติ ปรับกระบวนการเรียนรู้อย่างคนรู้เท่าทันสถานการณ์ ตระหนักถึงความเป็นชาติและความดำรงอยู่ของชาติ มีวินัย มุ่งเน้นความสามารถในการดำรงชีวิตภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรม สร้างความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้คนต่างวัฒนธรรม เรียนรู้ประเทศเพื่อนบ้านทั้งในด้านประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมเพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างกัน เรียนรู้ภาษาต่างประเทศ เพิ่มทักษะภาษาอังกฤษให้สามารถสื่อสารได้ การจัดการศึกษาเพื่อเตรียมตัวเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนจึงเป็นบทบาทสำคัญของมหาวิทยาลัยที่จะต้องกำหนดเป้าหมายในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนให้ชัดเจนและในฐานะผู้ผลิตบัณฑิตต้องพร้อมแข่งขัน ได้ทั้งในระดับอาเซียนและระดับโลก ซึ่งการเกิดขึ้นของประชาคมอาเซียน นี้ว่าสังคมไทยในอนาคตจะมีการเปลี่ยนแปลงในหลายเรื่องที่จะกระทบต่อวิถีชีวิตที่เคยดำเนินมาในอดีต (จิรวัดน์ วีรังกร, 2554) หากพิจารณาในรายละเอียดส่วนหนึ่งของแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 พบว่า ได้มีแนวทางการพัฒนาเยาวชน นักศึกษา และบัณฑิตในอนาคต 2 แนวทางที่เกี่ยวข้อง คือ 1) การอุดมศึกษาควรส่งเสริมกิจกรรมนอกหลักสูตร เพื่อเพิ่มพื้นที่การเรียนรู้ของเยาวชนและนักศึกษาในรูปแบบของทักษะชีวิต ทักษะสังคม (Socialization) สมรรถนะพื้นฐานที่ข้ามพื่นความรู้วิชาการ (Base line competencies) การสะสมความรู้และความสามารถเชิงบูรณาการที่ฝังตัว (Tacit knowledge and ability) ที่หาไม่ได้จากการเรียนการสอนในห้องที่ขาดปฏิสัมพันธ์โดยปรับรูปแบบและเนื้อหาให้เหมาะสมกับสภาพสังคม 2) การบูรณาการ กิจกรรมนอกหลักสูตรและชีวิตจริงเข้ากับหลักสูตร เพื่อให้ให้นักศึกษาได้ฝึก มีความท้าทายต่อนักศึกษาและต่ออาจารย์ มากกว่าการสอนจากรายอย่างเดียว นอกเหนือจากวิชาการแล้วอุดมศึกษาควรจัดให้มี การเรียนการสอนและกิจกรรมโดยเฉพาะอย่างยิ่ง พัฒนาการทางด้านการสื่อความ การตัดสินใจ การพัฒนาความเป็นผู้นำ การแก้ปัญหาการทำงานเป็นทีม ความอดทน คุณธรรม ฯลฯ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการจึง ได้มีแนวทางส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานักศึกษาไว้ ได้แก่ วิธีการดำเนินกิจกรรมจะต้องปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ และความต้องการของสังคมในปัจจุบัน ให้นักศึกษามีโอกาสฝึกฝน มีประสบการณ์ตรง มุ่งเน้นการพัฒนานักศึกษา “สร้างคน สร้างงาน สร้างรายได้ สร้างชาติ” มีศีลธรรม จริยธรรม จิตสำนึกที่

เสียสละต่อส่วนรวม ประหยัด อุดม นิยมไทย รักชาติวัฒนธรรมอันดีงามของชาติ ภูมิปัญญาท้องถิ่น สนับสนุนกิจกรรมนักศึกษาที่นำไปสู่การก้าวไกลของชาติทั้งวิถีทางสังคม วิถีทางศีลธรรม วิถีทาง เศรษฐกิจ และวิถีทางการเมือง ซึ่งการจัดกิจกรรมเพื่อการพัฒนา นักศึกษา กู๊ด คาร์เตอร์ วี (Good Carter V., 1970) กล่าวว่าควรเป็นกิจกรรมที่นักศึกษาหรือมหาวิทยาลัยจัดขึ้นเพื่อสร้างความ สนุกสนาน เพิ่มพูน ความรู้ ส่งเสริมและพัฒนาในทุก ๆ ด้าน เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้เข้าร่วมกิจกรรม ตามความสนใจ ความสามารถ ทศนคติ อย่างอิสระโดยไม่มีการให้หน่วยกิต นักศึกษาสามารถ ดำเนินการเองได้แต่จะต้องอยู่ในความควบคุมแนะนำของมหาวิทยาลัย โดยการจัดกิจกรรมจะต้อง ตั้งอยู่บนรากฐานหรือแนวทางที่จะดำเนินการให้ไปสู่เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาจึงมีภารกิจหลักที่จะต้องมีความพร้อมในการพัฒนานักศึกษาอย่างเป็นระบบ มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลาง ประกอบด้วยมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏ พระนครศรีอยุธยา และมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ต่างเตรียมพร้อมด้านการพัฒนานักศึกษา ด้วยการจัดโครงการในลักษณะต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษามีความรู้ ตามความเหมาะสมของแต่ละ มหาวิทยาลัย แม้จะมีการดำเนินการอย่างมากแต่ในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานักศึกษาใน มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลางในปัจจุบันยังขาดรูปแบบในการดำเนินกิจกรรมการพัฒนานักศึกษา เพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังที่กล่าวไว้ข้างต้น ดังนั้นเพื่อให้การพัฒนานักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มภาคกลางมีศักยภาพเพียงพอที่จะรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และเพื่อเป็นทิศทางหลักใน การพัฒนากิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัย ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการพัฒนา นักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลาง เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เพื่อนำผลจาก การศึกษามาเป็นแนวทางในการดำเนินงานการพัฒนานักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลาง ให้มีคุณภาพ อันจะส่งผลให้นักศึกษาเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพของอาเซียนและเป็นกำลังสำคัญของ ประเทศชาติ พร้อมจัดการระบบสนับสนุนการพัฒนานักศึกษาให้เอื้อสู่สากลต่อไป

โจทย์วิจัย/ปัญหาวิจัย

รูปแบบการพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลางเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคม อาเซียน ควรมีลักษณะเช่นใด ประกอบด้วยองค์ประกอบอะไรบ้าง ผลการใช้รูปแบบดังกล่าวส่งผลให้ นักศึกษามีคุณลักษณะที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1 เพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลางเพื่อรองรับการเข้าสู่ ประชาคมอาเซียน
- 2 เพื่อศึกษาประสิทธิผลรูปแบบการพัฒนานักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลาง เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

วิธีดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบ การพัฒนานักศึกษา ประชาคมอาเซียน ทักษะในศตวรรษที่ 21

2. สร้างแบบสัมภาษณ์แนวคิดแนวนโยบายการพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการอุดมศึกษาและการวัดผลประเมินผล ตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสัมภาษณ์ จำนวน 3 คน

ระยะที่ 2 ศึกษาสภาพการพัฒนานักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลาง

3. ศึกษาแนวคิด แนวนโยบายการพัฒนานักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลางโดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกด้วยตนเอง จากผู้ทรงคุณวุฒิด้านการกำหนดนโยบาย จำนวน 3 คน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ สรุปแนวคิดแนวนโยบายการพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

4. สร้างแบบสอบถามการเตรียมความพร้อมนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏให้มีความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในแบบสอบถามมีข้อความ 3 เรื่อง คือ 1) กิจกรรมการพัฒนานักศึกษาสู่อาเซียน 2) บริบทของท้องถิ่นกับการพัฒนาคนสู่สังคมอาเซียน และ 3) ความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เรื่องละ 30 ข้อ ให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการอุดมศึกษาและการวัดผลประเมินผล ตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม ให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการอุดมศึกษาและการวัดผลประเมินผล ตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม จำนวน 3 คน ได้ค่า IOC 0.78

5. ศึกษาสภาพการพัฒนานักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลาง โดยใช้แบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารงานพัฒนานักศึกษาระดับมหาวิทยาลัย จำนวน 15 คน และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการปฏิบัติกิจกรรมพัฒนานักศึกษา จำนวน 35 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 50 คน แล้วนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

6. วิเคราะห์ และสังเคราะห์ ข้อมูลข้างต้นเพื่อให้ได้กรอบแนวคิดการพัฒนารูปแบบการพัฒนานักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลางเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ระยะที่ 3 จัดทำร่างรูปแบบการพัฒนานักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลางเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

7. ผู้วิจัยนำผลจากการวิเคราะห์และข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิมาประกอบการพิจารณาเพื่อจัดทำร่างรูปแบบการพัฒนานักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลางเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน แล้วนำไปสอบถาม ความเหมาะสมและข้อเสนอแนะของรูปแบบ กับผู้ทรงคุณวุฒิด้านการกำหนดนโยบาย จำนวน 1 คน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารงานพัฒนานักศึกษาระดับมหาวิทยาลัย จำนวน 4 คนและผู้ทรงคุณวุฒิด้านการปฏิบัติกิจกรรมพัฒนานักศึกษา จำนวน 4 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 9 คน มาหาระดับปฏิบัติที่เป็นไปได้ หาค่าความสอดคล้อง และข้อเสนอแนะ

ระยะที่ 4 พัฒนารูปแบบการพัฒนานักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลางเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และวิเคราะห์ประสิทธิผลของรูปแบบการพัฒนานักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลางเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

8. ผู้วิจัยนำผลจากการวิเคราะห์และข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ในระยะที่ 3 มาประกอบการพิจารณาเพื่อพัฒนาเป็นรูปแบบการพัฒนานักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลางเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

9. จัดทำแผนการจัดกิจกรรมการพัฒนานักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลาง เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน จำนวน 4 กิจกรรม กิจกรรมละ 3 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 12 ชั่วโมง

10. จัดทำแบบประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนานักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลางเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งมีข้อคำถาม 4 ด้าน รวมทั้งหมด 64 ข้อ จำแนกเป็น ด้านความรู้ 10 ข้อ ด้านทักษะกระบวนการ 19 ข้อ ด้านเจตคติ จำนวน 14 ข้อ ด้านการเปลี่ยนแปลงตนสู่ประชาคมอาเซียน 21 ข้อ

11. หาคุณภาพของแผนการจัดกิจกรรมการพัฒนานักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลางเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และแบบประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนานักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลางเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านการกำหนดนโยบาย จำนวน 1 คน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารงานพัฒนานักศึกษาระดับมหาวิทยาลัย จำนวน 2 คนและผู้ทรงคุณวุฒิด้านการปฏิบัติกิจกรรมพัฒนานักศึกษา จำนวน 2 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 5 คน แผนการจัดกิจกรรมการพัฒนานักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลางเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และแบบประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนานักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลางเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนได้ค่า IOC 0.72 แล้วนำไปทดลองใช้กับนักศึกษากลุ่มทดลองที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1 มหาวิทยาลัย 50 คน ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.81

12. นำรูปแบบการพัฒนานักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลางเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน มาทดลองใช้กับนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง มหาวิทยาลัยละ 50 คน รวมทั้งสิ้น 250 คน โดยใช้แผนการจัดกิจกรรมการพัฒนานักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลางเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และแบบประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนานักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลางเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน การดำเนินการทดลองผู้วิจัยดำเนินการด้วยตนเอง โดยจัดกิจกรรมที่ละมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยละ 4 กิจกรรม กิจกรรมละ 3 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 12 ชั่วโมง

13. วิเคราะห์ประสิทธิผลการใช้รูปแบบการพัฒนานักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลางเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน จากนักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ได้ทดลองใช้รูปแบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยใช้ เทคนิค CFA การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือด้านความตรงเชิงเนื้อหาและโครงสร้างเกี่ยวกับคุณลักษณะของนักศึกษาที่วัดจากแบบประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนานักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลางเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ผลการวิจัย

1. รูปแบบการพัฒนานักศึกษาเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนนั้นประกอบด้วยหลักการ ขั้นตอน และกระบวนการ ดังนี้

หลักการ

หลักการดำเนินงานการพัฒนานักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลางเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนประกอบด้วย แนวคิด นโยบายและแนวปฏิบัติ แนวคิดในการพัฒนา

นักศึกษาในสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลง ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาให้นักศึกษาให้ตระหนักรู้เกี่ยวกับตนเองและศักยภาพที่จำเป็นต่อการเปลี่ยนแปลงตนเองใหม่ ๆ และพัฒนาศักยภาพในการขับเคลื่อนตนเองในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ให้บริการเพื่อส่วนรวม ร่วมก่อเกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกทุกระดับในสังคม หลักการดำเนินงานการพัฒนา นักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลางเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนประกอบด้วย 2 หลักการที่สำคัญ คือ

1. หลักการด้านนโยบายการพัฒนา นักศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาต้องส่งเสริมให้มีกิจกรรมนักศึกษาต่าง ๆ อย่างเหมาะสมและครบถ้วน 5 ด้าน ประกอบด้วย

ด้านที่ 1 ส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม

ด้านที่ 2 บำเพ็ญประโยชน์หรือรักษาสิ่งแวดล้อม

ด้านที่ 3 กีฬาหรือการส่งเสริมสุขภาพ

ด้านที่ 4 คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ (กำหนดโดยมหาวิทยาลัย)

ด้านที่ 5 ส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรม

2. หลักการด้านแนวปฏิบัติการพัฒนา นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลางสู่ประชาคมอาเซียน มุ่งพัฒนาทักษะและคุณลักษณะให้มีความพร้อมใน 3 ด้านได้แก่ ความพร้อมด้านความรู้ ความพร้อมด้านทักษะกระบวนการ และความพร้อมด้านเจตคติ จากการศึกษาเอกสาร งานวิจัย สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการกำหนดนโยบายการพัฒนา นักศึกษากระทรวงศึกษาธิการ สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการกำหนดนโยบายการพัฒนา นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏและสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิด้านการปฏิบัติกิจกรรมการพัฒนา นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลางและนักศึกษา พบว่าในกระบวนการพัฒนา นักศึกษาเพื่อให้สามารถก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนอย่างทัดเทียม ส่งานงมโดยการเปรียบเทียบแข่งดีกับประเทศสมาชิกอื่นได้นั้นจำเป็นต้องพัฒนาทักษะและคุณลักษณะของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลางให้มีความพร้อมใน 3 ด้านดังกล่าว

ความพร้อมด้านความรู้ หมายถึง ความพร้อมที่เกี่ยวกับประเทศในอาเซียนด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมและความรู้เกี่ยวกับกฎบัตรอาเซียน ได้แก่ สังคมและการเมือง กฎหมาย/กฎบัตร เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม

ความพร้อมด้านทักษะกระบวนการ หมายถึง ความพร้อมด้านทักษะพื้นฐาน ทักษะพลเมืองและความรับผิดชอบทางสังคม ทักษะการเรียนรู้และพัฒนาตน ได้แก่ ทักษะการเป็นพลเมือง และทักษะการพัฒนาตน

ความพร้อมด้านเจตคติ หมายถึง ความพร้อมด้านความภูมิใจในการเป็นไทย/ความเป็นอาเซียน การร่วมรับผิดชอบต่อประชาคมอาเซียน ความตระหนัก ในความเป็นอาเซียนการยอมรับความแตกต่างในการนับถือศาสนา การยึดมั่น ตามหลักธรรมาภิบาล สันติวิธี/สันติธรรม และการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ ความภาคภูมิใจในความเป็นไทย/อาเซียน การยอมรับความต่างทางศาสนาและวัฒนธรรม และยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาลและสันติ

ขั้นตอน

ขั้นตอนในการปฏิบัติตามรูปแบบการพัฒนา นักศึกษาเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนมี 4 ขั้นตอน ดังนี้

- ขั้นตอนที่ 1 ขั้นการแสวงหาความรู้
ขั้นตอนที่ 2 ขั้นสร้างความตระหนัก
ขั้นตอนที่ 3 ขั้นก่อเกิดค่านิยม
ขั้นตอนที่ 4 ขั้นหลอมรวม เปลี่ยนแปลงตนสู่การเป็นพลเมืองอาเซียน

กระบวนการ

กระบวนการ จะแสดงถึงวิธีการในการดำเนินการของแต่ละขั้นตอน ดังนี้

- ขั้นตอนที่ 1 ขั้นการแสวงหาความรู้ มีกระบวนการดำเนินการ 5 ระยะ คือ
- ระยะที่ 1 การคิดร่วมกัน เป็นการคิดร่วมกันเพื่อกำหนดปัญหา การกำหนดปัญหาสามารถกำหนดได้จากสถานการณ์ที่น่าสนใจในขณะนั้น หรือกำหนดจากความสนใจร่วมกันของนักศึกษา
  - ระยะที่ 2 การทำงานร่วมกัน เป็นการศึกษาและทำความเข้าใจกับปัญหา
  - ระยะที่ 3 การแก้ปัญหาด้วยกัน เป็นการร่วมกันคิดวิธีแก้ปัญหาหลาย ๆ วิธี แล้วศึกษา สืบค้น วิเคราะห์เพื่อหาวิธีที่ดีที่สุด แล้ววางแผนกำหนดขั้นตอนในการแก้ปัญหานั้น
  - ระยะที่ 4 การขับเคลื่อนร่วมกัน เป็นการร่วมมือกันดำเนินการตามบทบาทหน้าที่ของตน ตามที่ได้วางแผนไว้
  - ระยะที่ 5 การเรียนรู้ร่วมกัน นำเสนอผลการดำเนินการของตน และฟังวิธีการดำเนินการของผู้อื่น แล้วปรับประยุกต์ใช้ด้วยตนเองในสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นสร้างความตระหนัก มีกระบวนการดำเนินการ 3 ด้าน คือ

- ด้านที่ 1 กระตุ้นการคิดโดยใช้คำถาม
- ด้านที่ 2 ตระหนัก จากการมองเห็นความสำคัญร่วมกัน
- ด้านที่ 3 ปฏิบัติ ได้ด้วยตนเอง อย่างมีเหตุผล ในสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป

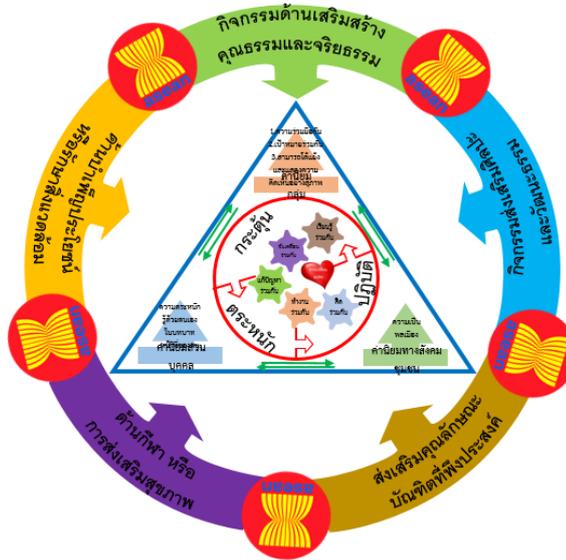
ขั้นตอนที่ 3 ขั้นก่อเกิดค่านิยม มีกระบวนการดำเนินการ 3 ด้าน คือ

- ด้านที่ 1 ค่านิยมส่วนบุคคล แสดงถึงการตระหนักรู้ด้วยตนเองในบทบาทหน้าที่ของตน
- ด้านที่ 2 ค่านิยมกลุ่ม แสดงถึงความร่วมมือกัน มีเป้าหมายร่วมกัน สามารถโต้แย้งและแสดงความคิดเห็นอย่างสุภาพ
- ด้านที่ 3 ค่านิยมทางสังคมหรือชุมชน แสดงถึงความเป็นพลเมืองอาเซียน

ขั้นตอนที่ 4 ขั้นหลอมรวม เปลี่ยนแปลงตนสู่การเป็นพลเมืองอาเซียน มีกระบวนการดำเนินการเพื่อการสะท้อนคิดพิจารณาตน ซึ่งเป็นการดำเนินการสุดท้ายที่เกิดจากการผสมผสานกระบวนการทุกขั้นตอน หลอมรวมความรู้ ทักษะ เจตคติ เพื่อการเปลี่ยนแปลงตนสู่ประชาคมอาเซียน

โดยสรุปรูปแบบการพัฒนานักศึกษาเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สามารถพัฒนาความพร้อมของนักศึกษาในการจะเข้าสู่ประชาคมอาเซียนใน 3 ด้านได้แก่ ความพร้อมด้านความรู้ ความพร้อมด้านทักษะ/กระบวนการ ความพร้อมด้านเจตคติ และให้นักศึกษาสามารถเปลี่ยนแปลงตนได้อย่างมีศักยภาพเพียงพอที่จะรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน รูปแบบ

การพัฒนานักศึกษาเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนสามารถใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมของมหาวิทยาลัยที่มุ่งพัฒนานักศึกษาให้ก้าวทันสู่การเป็นประชาคมอาเซียนและสนับสนุนการพัฒนา นักศึกษาให้เอื้อสู่สากลได้ในอนาคต รูปแบบการพัฒนานักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลาง เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วย หลักการ ขั้นตอน และ กระบวนการ สรุปเป็นแผนภาพดังนี้

ภาพที่ 1 รูปแบบการพัฒนานักศึกษาเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

2. ผลการวิเคราะห์ประสิทธิผลของการใช้รูปแบบการพัฒนานักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลางเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนโดยรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาประสิทธิผลรายด้านพบว่า ด้านทักษะกระบวนการอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านความรู้ ด้านเจตคติ และด้านการเปลี่ยนแปลงตนสู่ประชาคมอาเซียนอยู่ระดับมากตามลำดับ เมื่อใช้ เทคนิค CFA การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือด้านความตรงเชิงเนื้อหาและโครงสร้างเกี่ยวกับคุณลักษณะของนักศึกษาที่วัดจากแบบประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนานักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลางเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) พบว่า องค์ประกอบเชิงยืนยันที่มีอิทธิพลต่อทักษะและเจตคติของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลางเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน พบว่า ตัวแปรแฝง คือ ทักษะและเจตคติของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มภาคกลางเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (CFA) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 7 ลักษณะบ่งชี้ คือ ความรู้ ความเข้าใจ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ (KNOWL) ทักษะการพัฒนาตน (DELOPEM) ทักษะการเป็นพลเมือง (POPU) ความภาคภูมิใจในความเป็นไทยและความเป็นอาเซียน (PROUD) การยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรม (CULTURE) จิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม (SURROUND) การอยู่ร่วมกันอย่างสันติ (PEACE) โมเดลมีความสอดคล้อง

กลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดีมาก พิจารณาจาก ค่าไค-สแควร์ (χ^2 -test) เท่ากับ 13.58 ค่าองศาอิสระ (Degrees of Freedom: df) เท่ากับ 8 ระดับความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ 0.093 ค่าดัชนีเปรียบเทียบความกลมกลืน (Comparative Fit Index: CFI) เท่ากับ 0.998 ค่าดัชนีวัดความกลมกลืน (Goodness of Fit Index: GFI) และค่าดัชนีวัดความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (Adjust Goodness of Fit Index: AGFI) มีค่าเท่ากับ 0.992 และ 0.973 ค่ารากของเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (Root Mean Square Error of Approximation: RMSEA) มีค่าเท่ากับ 0.037 ส่วนค่ามาตรฐานรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อน (Standardized Root Mean Square Residual: SRMR) มีค่าเท่ากับ 0.013 จากข้อมูลข้างต้น จะเห็นได้ว่าค่า $\chi^2/df < 2$ โดยมีค่าเท่ากับ 1.697 และค่า p มากกว่า 0.05 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าโมเดลสมมติฐานมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ทักษะและเจตคติของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลางเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (CFA) ส่งผลกระทบต่อ ตัวแปรสังเกต คือ ความเข้าใจ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ (KNOWL) ทักษะการพัฒนาตน (DELOPEM) ทักษะการเป็นพลเมือง (POPU) ความภาคภูมิใจในความเป็นไทยและความเป็นอาเซียน (PROUD) การยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรม (CULTURE) จิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม (SURROUND) การอยู่ร่วมกันอย่างสันติ (PEACE) โดยมีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.843, 0.832, 0.929, 0.758, 0.804, 0.738 และ 0.316 เรียงตามลำดับ โดยทักษะการเป็นพลเมือง (POPU) มีค่าน้ำหนักมากที่สุด คือ 0.929 และมีความแปรผันร่วมกับทักษะและเจตคติของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลางเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (CFA) ร้อยละ 86.20 ($R^2 = 0.862$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษาเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนสำคัญอย่างยิ่งในการเตรียมนักศึกษาให้เป็นพลเมืองอาเซียนและพลเมืองโลกยุคใหม่ พร้อมรับกับความเปลี่ยนแปลงของกระแสสังคมโลก เป็นผู้ที่มีความรู้ความดี เท่าทันสถานการณ์ ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม มีความรู้เกี่ยวกับกฎบัตรอาเซียน มีความสามารถในการดำรงชีวิตภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรม พัฒนาทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศให้สามารถสื่อสารได้ มีทักษะการเป็นพลเมือง ทักษะการเรียนรู้และพัฒนาตน และมีเจตคติที่ดีต่อการเป็นประชาคมอาเซียน มีความตระหนักในความเป็นอาเซียน การยึดมั่นตามหลักธรรมาภิบาล สันติวิธี สันติธรรม มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทยและความเป็นอาเซียน การยอมรับความต่างทางศาสนาและวัฒนธรรม และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลาง ประกอบด้วยมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จังหวัดจันทบุรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จังหวัดลพบุรี มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนรินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นมหาวิทยาลัยที่ตั้งอยู่ในเขตปริมณฑลไม่ไกลจากกรุงเทพมหานคร มีการคมนาคมที่สะดวก มีนิคมอุตสาหกรรม มีเขตเศรษฐกิจขนาดใหญ่ จึงมีผู้ใช้แรงงานจากประเทศในอาเซียนประกอบอาชีพอยู่กระจายโดยทั่วไป ซึ่งเป็เรื่อง กิจรต์นภร (2555) กล่าวว่ มหาวิทยาลัยราชภัฏได้เตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยการผนึกกำลังกัน เพื่อให้มีความพร้อมมากที่สุดในปี พ.ศ. 2558 มหาวิทยาลัยราชภัฏจึงได้ร่วมกันพิจารณาหาแนวทาง โดย

ร่วมกันวิจัยสภาพปัจจุบันของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาที่สัมพันธ์กับต่างประเทศ ความคิดเห็นของประชาคมมหาวิทยาลัยราชภัฏต่อการเข้าร่วมประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 การเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการเตรียมความพร้อม วิธีการแก้ปัญหาและข้อเสนอแนะจากประสบการณ์การเตรียมความพร้อมของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน จากการศึกษาพบว่ามหาวิทยาลัยราชภัฏจัดให้นักศึกษาเพื่อมีโอกาสและมีประสบการณ์เกี่ยวกับการส่งเสริมความรู้ของชนชาติและวัฒนธรรมของประเทศในอาเซียน อย่างหลากหลายทั้งทางตรงและทางอ้อมตามความเหมาะสมของแต่ละมหาวิทยาลัย แต่จากการที่ผู้วิจัยได้นำรูปแบบการพัฒนานักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลางเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนมาทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลาง มหาวิทยาลัยละ 50 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 250 คน จากการสังเกตพบว่า กิจกรรมที่มีอิสระ เปิดโอกาสให้เลือก จะเป็นกิจกรรมที่ได้รับความสนใจมาก และผลงานจากกิจกรรมเหล่านี้จะมีความน่าสนใจ เพราะจะมีลักษณะผลงานที่แตกต่างกัน นักศึกษาที่ไม่ใช่เจ้าของผลงานก็ให้ความสนใจกับผลงานทุกชิ้น การซักถามกัน การแสดงผลในของเขตของเนื้อหาที่กำหนดให้ ทำให้เกิดการต่อยอดอย่างหลากหลาย ทั้งในด้านความรู้ ทักษะ ค่านิยม ทักษะ เจตคติ และสนุกสนาน นักศึกษาต่างมหาวิทยาลัยกัน มีความสนใจประเทศอาเซียนแตกต่างกัน จากการสังเกตพบว่านักศึกษาให้ความสนใจประเทศอาเซียนที่มีเพื่อนนักศึกษาประเทศนั้น ๆ หรือมีบุคคลใกล้ชิดอยู่ประเทศนั้น ๆ ดังนั้นมหาวิทยาลัยที่มีชาวต่างชาติหรือมีกิจกรรมที่ชาวต่างชาติได้ใกล้ชิดกับนักศึกษา จะส่งผลให้นักศึกษามีความสนใจ พร้อมรับการพัฒนาได้ดี รูปแบบดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดเพื่อการพัฒนา นักศึกษาของซิกเกอร์ริง และไรเซอร์ (Chickering & Reisser, 1993) ที่ได้กำหนดแนวทางการพัฒนานักศึกษา 7 ด้าน คือ 1) การพัฒนาความสามารถเรียนรู้ที่จะไว้วางใจในความสามารถของตนยอมรับคำวิจารณ์จากผู้อื่นและบูรณาการทักษะต่าง ๆ ให้กลายเป็นความมั่นใจในตนเอง 2) การจัดการกับอารมณ์ ตระหนักและรับรู้ถึงอารมณ์ 3) การพัฒนาจากความเป็นตัวของตัวเองไปสู่การพึ่งพาอาศัยกัน 4) การพัฒนาสัมพันธภาพกับผู้อื่นอย่างมีวุฒิภาวะ การยอมรับและชื่นชมความแตกต่างระหว่างบุคคล รวมถึงความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมโดยไม่ยึดติดกับความเห็นของตน 5) การสร้างเอกลักษณ์เฉพาะตน 6) การพัฒนาเป้าหมาย เชื่อมโยงเป้าหมายที่แตกต่างกันของตนให้อยู่ภายใต้เป้าหมายหลักที่ใหญ่กว่า มีความหมายมากกว่าอย่างตั้งใจ 7) การพัฒนาความมีคุณธรรมและค่านิยม สามารถรักษาความสมดุลระหว่างความสนใจของตนเองกับความสนใจของเพื่อนมนุษย์คนอื่น ๆ ยอมรับค่านิยมและความเชื่อต่าง ๆ อย่างมีสติ ประสานค่านิยมส่วนตัวกับพฤติกรรมที่ต้องรับผิดชอบต่อสังคม ดังนั้นการนำรูปแบบการพัฒนานักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลางเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนไปใช้จะส่งผลให้นักศึกษาเกิดการพัฒนา พร้อมเปลี่ยนแปลงตนสู่การเป็นพลเมืองอาเซียนที่ดีต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. การใช้รูปแบบการพัฒนานักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลางเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เหมาะสมกับกิจกรรมที่มีนักศึกษากัน 10 – 300 คน ควรมีจำนวนบุคลากร 1 คนต่อจำนวนนักศึกษา 30 คน จัดกิจกรรมด้วยบรรยากาศที่ผ่อนคลายสนุกสนาน เน้นกระบวนการกลุ่มและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

2. การวิจัยครั้งต่อไปควรพัฒนารูปแบบ “การพัฒนานักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลางเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน” โดยบูรณาการการคิดเชิงผลิตภาพเพิ่มเข้าไปจะช่วยให้พัฒนานักศึกษาให้มีคุณลักษณะ “คนไทย 4.0” เพิ่มขึ้น

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2555). **กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดออกนโยบายในการประชุม เมื่อวันที่ 23 สิงหาคม 2555.** สืบค้นจาก www.203.172.142.8/en/index.php?option=com_content.
- กรมประชาสัมพันธ์ ศูนย์ข้อมูลข่าวอาเซียน. (2554). **ความร่วมมือด้านการศึกษาอาเซียน.** สืบค้นจาก www.aseanhai.net/ewt_news.php?nid=3947 (15 กันยายน 2557).
- จิรวัดน์ วีรังกร. (2554). **"การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานโครงการบัณฑิตยุคใหม่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์"**. การประชุมวิชาการ ครั้งที่ 44 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 30 มกราคม - 2 กุมภาพันธ์ 2006, กรุงเทพมหานคร ราชอาณาจักรไทย.
- เป็รื่อง กิจรัตน์ภร. (2555). **การศึกษาการเตรียมความพร้อมของมหาวิทยาลัยราชภัฏในการเข้าร่วมประชาคมอาเซียน ปี พ.ศ.2558.** เข้าถึงได้จาก: www.lib.hcu.ac.th/asean/QuickReferenceGuide.pdf. (15 กันยายน 2557).
- เป็รื่อง กิจรัตน์ภร. (2555). **เครือข่ายบัณฑิตสู่อาเซียน.** เข้าถึงได้จาก: สำนักงานที่ประชุมอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏ. สืบค้นจาก <http://www.rajabhatnetwork.com> (11 สิงหาคม 2558).
- พินิติ รตะนานุกูล. (2554). **“ภารกิจประชาคมอาเซียนกับการศึกษาของประเทศไทย” อนุสารอุดมศึกษาออนไลน์.** เอกสารเผยแพร่ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ปีที่ 3 ฉบับที่ 402 ประจำเดือนธันวาคม 2554. สืบค้นจาก <http://www.issuu.com/jadesada/docs/402>.
- สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ. (2555). **การศึกษา:การสร้างประชาคมอาเซียน.** สืบค้นจาก <http://www.bic.moe.go.th/th/images/stories/book/other/ASEAN/ed>. (25 กุมภาพันธ์ 2557)
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ. (2557). **“รายงานการประเมินผลการดำเนินงานด้านการศึกษาของประเทศสมาชิกภายใต้แผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรม (ASEAN Socio Cultural Community Blueprint) และแผน 5 ปีด้านการศึกษาของอาเซียน (ASEAN 5-year Work Plan on Education 2011-2015)”**. การประชุมรัฐมนตรีศึกษาอาเซียน ครั้งที่ 8 วันที่ 11 กันยายน 2557 ณ โรงแรมดอนจันท์ พาเลซ นครหลวงเวียงจันทน์ สปป. ลาว.
- สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา. (2554). **การบรรยายทางวิชาการเพื่อสร้างความตระหนักเรื่อง การก้าวสู่ประชาคมอาเซียน.** สืบค้นจาก <http://www.onec.go.th/index.php/book/BookView/1020> (สืบค้นวันที่: 11 สิงหาคม 2558).
- Chickering A. W. & Reisser, Linda. (1993). **Education and Indentity.** 2 nd ed. San Francisco :Jossey-Bass.
- Good, Carter V. (1970). **Dictionary of Education.** New York : Mc Grow-Hill Book.